

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Javor mléčný

VY_52_INOVACE_85

Vzdělávací oblast: člověk a příroda

Vzdělávací obor (předmět): Praktika z přírodopisu

Ročník: 6., 7.

Javor mléčný, mléč – Acer platanoides L.

Strom statný středně velký s přímým kmenem, košatou, pravidelnou a krásně klenutou korunou. Dorůstá výšky 20 – 30 m, dosahuje průměru kmene $\frac{3}{4}$ až 1 m. Dožívá se 150 až 200 let.

Kůra tmavošedá, hladká u starších stromů jemně popraskaná.

Pupeny podlouhlé, oválné, značně tlusté.

Listy vstřícné, dlanitě laločnaté, dlouze řapíkaté, až 15cm dlouhé a 17,5 cm široké, s pěti zubatými laloky zakončenými špičkami, jasně zelené, na podzim žluté až červené.

Květy malé a jasně žlutozelené, oboupohlavné i s odděleným pohlavím. Rostou v nápadných chomáčích brzo na jaře před rašením listů.

Plody s velkými rozloženými křidélky, až 5 cm dlouhými.

Kořenový systém je tvořen krátkým kulovitým kořenem a řadou bočních kořenů.

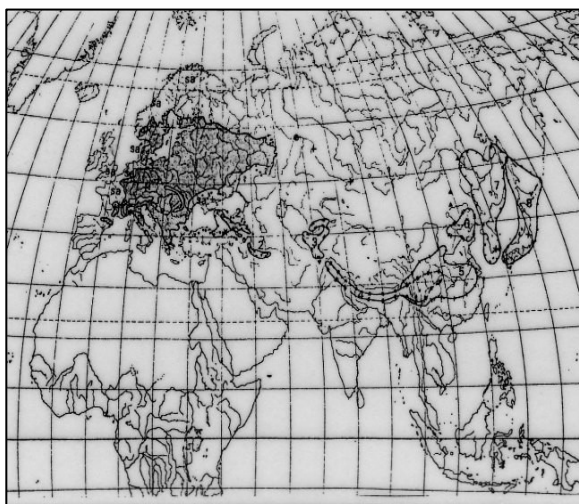

Ekologie

Dřevina snášející stín, využívá světla dokonalým rozložením listů tak, aby se nekryly. Nároky na vlhkost půdy a vzduchu jsou vysoké. Vyžaduje živné, hluboké, vlhké a dusíkem bohaté půdy od nejnižších poloh až do podhorského pásma. Dřevina odolná proti zimě.

Význam

Nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky skoro bezvýznamná dřevina. Dřív se dřevo cenilo pro pěkný fládr. Sirup z mízy je kvalitnější než u jiných javorů. Štáva listů obsahuje kaučuk. Poskytuje dobrou včelí pastvu. V zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů.

Rozšíření

Všude v Evropě hojně vysazován v parcích, původní výskyt podstatně vzácnější. U nás místně a řídce zastoupen v lesích, zejména v rovinách, údolích a pahorkatinách a vystupuje v klimaticky příznivých polohách nevysoko do hor.

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- listnaté stromy

1) Přiřaď - spoj(využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

lípa srdčitá

javor mléčný

jasan ztepilý

jeřáb ptačí

2) Dopln (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

.....

.....

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

vrba jíva

tento strom má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů

lípa srdčitá

malvice se využívají například při výrobě marmelád, strom je dnes s oblibou vysazován v parcích a silničních stromořadích

jeřáb ptačí

dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo

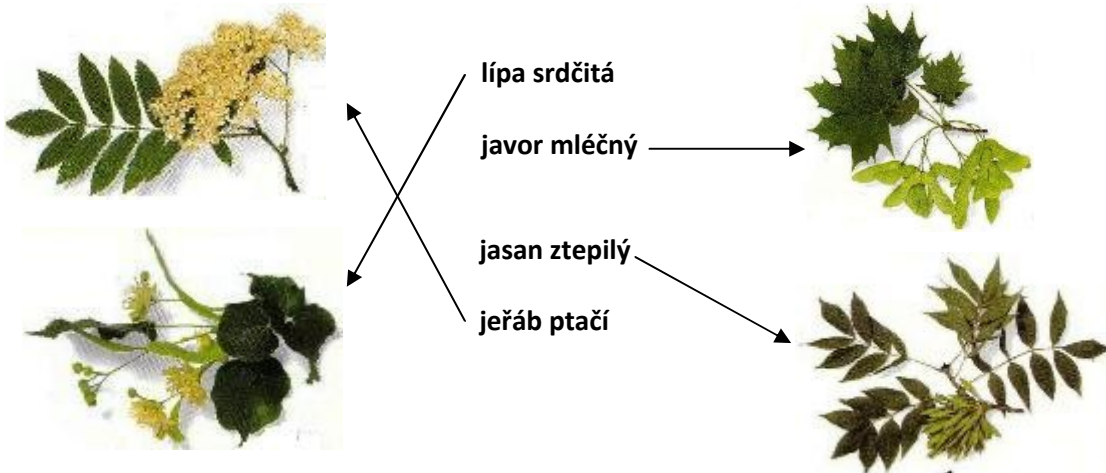
javor mléčný

vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbená pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- listnaté stromy

1) Přiřaď - spoj(využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

2) Dopln (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

dub zimní

rakytník řešetlákový

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

vrba jíva

tento strom má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů

lípa srdčitá

malvice se využívají například při výrobě marmelád, strom je dnes s oblibou vysazován v parcích a silničních stromořadích

jeřáb ptačí

dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo

javor mléčný

vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbená pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

Kontrolní otázky pro žáka – odpovědi: (javor mléčný)

1) Urči typ plodu javoru mléčného a podtrhni jej:

- a) malé oříšky
- b) plody jsou s velkými rozloženými křídélky, až 5 cm dlouhými
- c) nepukavé načervenalé tobolky

2) Vyber nesprávnou odpověď a podtrhni ji:

- a) javor mléčný je jeden z nejčastějších stromů vyskytujících se u nás v lesích, dřevo je těženo pro výrobu nábytku
- b) javor mléčný má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

V některých státech se z mízy javoru vyrábí javorový sirup

ANO

NE

4) Který stát má ve znaku javorový list?

.....

Kontrolní otázky pro žáka – odpovědi: (javor mléčný)

1) Urči typ plodu javoru mléčného a podtrhni jej:

a) malé oříšky

b) plody jsou s velkými rozloženými křídélky, až 5 cm dlouhými

c) nepukavé načervenalé tobolky

2) Vyber nesprávnou odpověď a podtrhni ji:

a) javor mléčný je jeden z nejčastějších stromů vyskytujících se u nás v lesích, dřevo je těženo pro výrobu nábytku

b) javor mléčný má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

V některých severských státech se z mízy javoru vyrábí javorový sirup

ANO

NE

4) Který stát má ve znaku javorový list ?

Kanada

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt EU peníze školám Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Metodický list

Název materiálu: **Javor mléčný**

Zdroje: COOMBES A.J., STROMY, Vydavatelstvo Osveta, Martin Czech edition, 1996
KREMER B.P., STROMY, Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Ikar Praha, 1995
Informační tabule, Mendlova univerzita v Brně, ŠLP Masarykův les Křtiny, arboretum

Druh materiálu: Materiál pro praktickou výuku v arboretu.

Anotace: Materiál je určen k praktické výuce v přírodních podmínkách (v arboretu).

Očekávané výstupy: Vztah k přírodě, její ochraně. Využívání teoretických poznatků v praxi, materiál k pracovním listům.

Klíčová slova: Strom, kůra, pupeny, listy, květy, plody, kořenový systém, ekologie, význam, rozšíření

Autor: ing. Eva Voborná
ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace

Datum: 7.1. 2012

Určeno pro: 6.,7. ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Praktika z přírodopisu

Tematický okruh: Stromy - listnaté